

NOTAT

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon 38 66 50 00
Mail regionh@regionh.dk
Web www.regionh.dk

Journal-nr.: 24014460

Dato: 21. juni 2024

Forslag til modeller for styrkelse af den akutte psykiatri på Bornholm

Indhold

1. Baggrund og formål
2. Patientgruppen
3. Nuværende organisering af den akutte psykiatri på Bornholm
4. Udfordringer
5. Forslag til modeller

1. Baggrund og formål

Der findes i dag ikke samme kvalitet, kompetencer og tilbud for akutte psykiatriske patienter på Bornholm som i øvrige dele af regionen. Det skyldes bl.a. Bornholms særlige geografiske forhold. Fra politisk side er der ønske om at styrke det psykiatriske akutområde på Bornholm, så der sikres mere lige adgang til akutte psykiatriske tilbud af høj kvalitet på tværs af regionen.

Administrationen har på den baggrund undersøgt udfordringer, behov og muligheder, samt udarbejdet forslag til to modeller for styrkelse af psykiatrien og den akutte psykiatri på Bornholm.

Formålet med modellerne er at bidrage til at styrke psykiatrien bredt på Bornholm samt øge kvaliteten af de akutte psykiatriske tilbud gennem fokus på bl.a. kompetencer, kvalitet og sammenhæng i patientforløb, samt organisering og fysiske rammer.

Fokus i modellerne er afgrænset til den akutte psykiatriske hjælp og behandling i hospitalsregi dvs. at tværsektorielle indsatser mellem hospital, kommune og praksis ikke indgår i modellerne.

Udarbejdelsen af de to modeller er baseret på data for patientgruppen, aktivitet, kompetenceniveau, mv. Som led i arbejdet har der været holdt et dialogmøde med deltagelse af patient- og brugerrepræsentanter inden for psykiatri, lokale samarbejdspartnere (almen praksis, Bornholms Regionskommune og politiet), samt faglige repræsentanter fra Bornholms Hospital og Psykiatrisk Center Bornholm, hvor der blev drøftet udfordringer og potentialer, samt givet input til hvordan den akutte psykiatriske indsats på Bornholm kan styrkes fremadrettet. Input herfra er tænkt ind i modellerne, ligesom der er indhentet inspiration fra den psykiatriske akutmodtagelse på Psykiatrisk Center København.

2. Patientgruppen

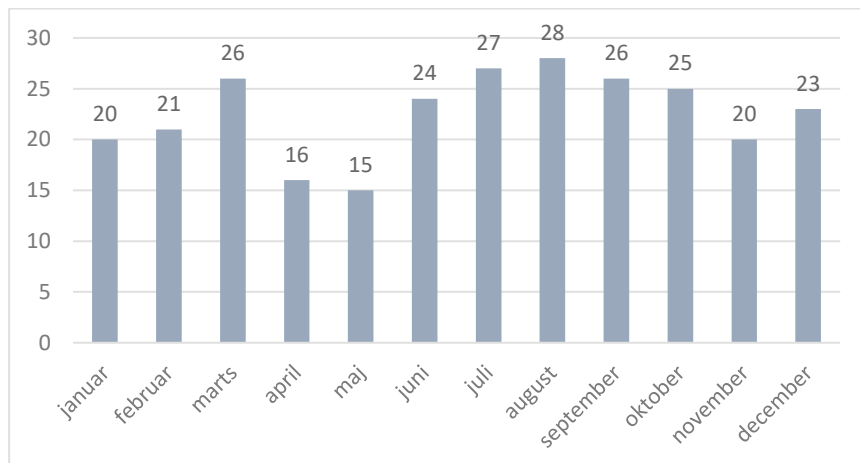
Den akutte psykiatri på Bornholm varetages i dag af somatisk akutmodtagelse på Bornholms Hospital.

Antal akutte psykiatriske kontakter

Der er i 2023 registreret 271 psykiatriske kontakter (både børn og voksne) i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital. Det svarer til i gennemsnit 0,8 akutte psykiatriske kontakter pr. døgn.

Ca. 7 % var genhenvendelser (svarende til 19 kontakter i 2023).

Figur 1. Antal akutte psykiatriske kontakter i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital fordelt på måned, 2023

Kilde: LPR3 og Sundhedsplatformen, opgjort for perioden 1. januar til 31. december 2023.

Akutte henvendelser, der vedrører selvskadende adfærd eller dobbeltdiagnose, er ikke medregnet i opgørelsen.

Henvendelsesårsager

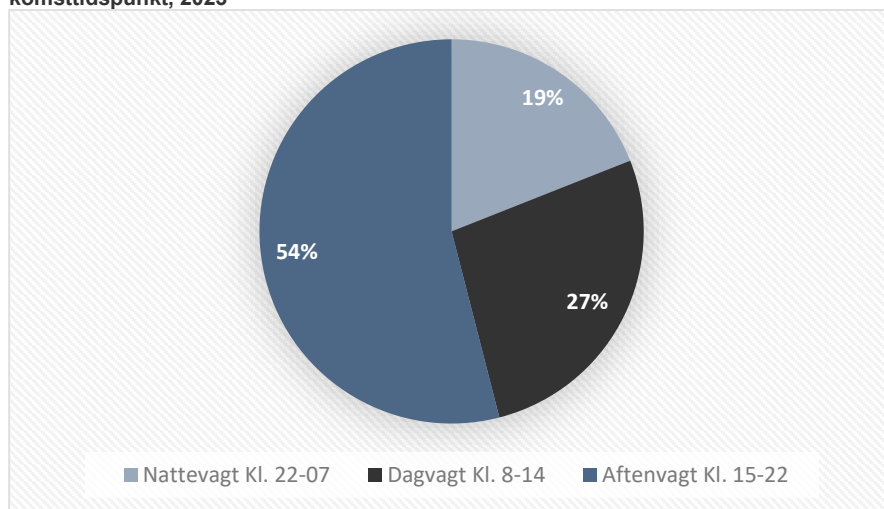
94 % af de akutte psykiatriske henvendelser var voksne (over 18 år), svarende til 256 kontakter i 2023, mens børn og unge (0-17 år) udgjorde 6 %, svarende til 15 kontakter i 2023.

De hyppigste psykiatriske henvendelsesårsager blandt voksne i akutmodtagelsen er relateret til paranoid skizofreni, angsttilstand, akut belastningsreaktion, herunder selvmordsforsøg uden fysisk skade, og psykisk lidelse eller forstyrrelse. For børn og unge var de hyppigste henvendelsesårsager akut belastningsreaktion, forstyrrelse af aktivitet og opmærksomhed, belastningsreaktion og psykisk lidelse eller forstyrrelse.

Tidspunkt for henvendelse

Det ses af nedenstående figur, at de akutte psykiatriske kontakter fordeler sig over hele døgnet. 73 henvendelser (27 %) i 2023 var i dagtid, mens der var 146 henvendelser om aftenen (54 %) og 52 henvendelser (19 %) om natten.

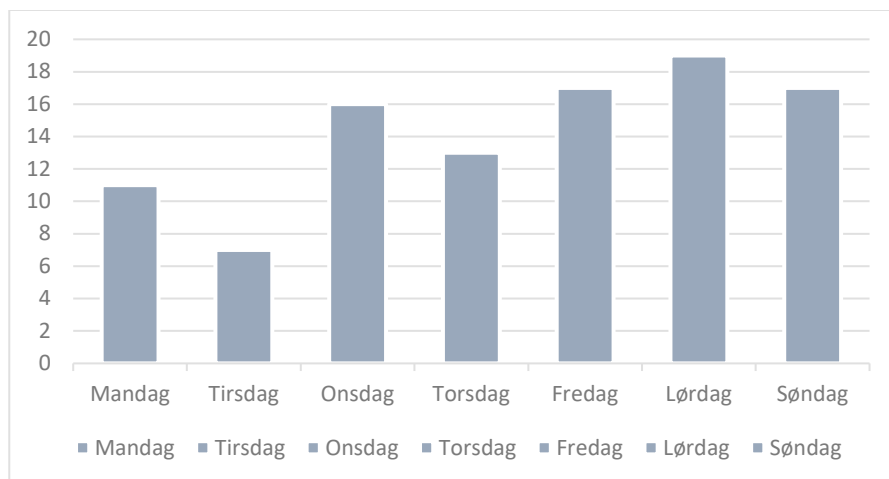
Figur 2. Andel akutte psykiatriske kontakter i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital fordelt på ankomsttidspunkt, 2023

Kilde: LPR3 og Sundhedsplatformen, opgjort for perioden 1. januar til 31. december 2023.

Det fremgår af figuren nedenfor, at de akutte psykiatriske kontakter fordeler sig hen over alle ugens syv dage.

Figur 3. Andel (%) akutte psykiatriske kontakter i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital fordelt på ankomstdag, 2023

Kilde: LPR3 og Sundhedsplatformen, opgjort for perioden 1. januar til 31. december 2023.

Patientforløb

108 af de akutte psykiatriske henvendelser (40 %) i akutmodtagelsen blev i 2023 afsluttet til andet sygehusafsnit. Det vil typisk være til Psykiatrisk Center Bornholm med henblik på indlæggelse og behandling. 163 henvendelser (60 %) blev afsluttet til eget hjem eller bosted, samt evt. opfølgning hos egen læge

(fx tilstande af lettere angst og depression), det udgående psykiatriske team, ambulant psykiatrisk tilbud eller andre tilbud.

Psykiatriske tilsyn

I 2023 blev der rekvireret og udført 62 psykiatriske tilsyn i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital. Tilsyn gennemføres af en yngre læge ansat på Psykiatrisk Center Bornholm.

Tvangsindlæggelser

I 2023 var der i alt 21 tvangsindlæggelser på Psykiatrisk Center Bornholm. Heraf er to tredjedele foregået via akutmodtagelsen på Bornholms Hospital, mens ca. hver tredje tvangsindlæggelse er sket direkte på det psykiatriske center. Det vil typisk være patienter, som der er et forhåndskendskab til i forhold til en risikovurdering. Papirer i forbindelse med en tvangsindlæggelse skal udfærdiges af en læge, der ikke er ansat på Psykiatrisk Center Bornholm, da det i henhold til lovgivningen ikke er muligt at tvangsindlægge på eget center.

Udviklingen i antal tvangsindlæggelser har ligget på nogenlunde samme niveau de seneste år, jf. tabellen herunder. I 2020 var der 11 tvangsindlæggelser, hvor der må tages forbehold for at coronapandemien kan have haft betydning for det lave antal tvangsindlæggelser. Der findes dog ikke tilstrækkelig viden på området.

Tabel 1. Udvikling i antal tvangsindlæggelser på Psykiatrisk Center Bornholm, 2020-2023.

År	2020	2021	2022	2023
Antal tvangsindlæggelser	11	21	24	21

Kilde: Sundhedsstyrelsen Elektroniske Indberetningssystem. Data er trukket via Psykiatriens ledelsesinformationssystem PLIS.

3. Nuværende organisering af den akutte psykiatri på Bornholm

Bornholms Hospital betjener øens faste befolkning svarende til ca. 39.500 borgere (opgjort pr. 1. januar 2024). Hertil kommer turister og andre besøgende svarende til ca. 600.000 personer årligt. Befolkningsprognoser fra Danmarks statistik viser, at befolkningen på Bornholm forventes at være svagt faldende frem mod 2030, mens befolkningen for Region Hovedstaden som helhed forventes at vokse de kommende år.

Sundhedsstyrelsen har følgende anbefalinger til organisering af den akutte sundhedsindsats (fra 2020):

Akutsygehuse med særlig geografi, tidligere kaldet akutsygehuse med ø- eller ø-lignende status, er nogle få mindre sygehuse med begrænsede kompetencer og vagtberedskab, der er placeret, hvor helt særlige geografiske

forhold gør det nødvendigt og hensigtsmæssigt, at der kan varetages behandling af akut sygdom og skade. I den nuværende nationale sygehusplanlægning gælder dette blandt andet for de somatiske sygehuse på Bornholm, i Thisted og i Nykøbing Falster. Denne type akutsygehus vil typisk kunne varetage behandling af akut sygdom og skade af et begrænset omfang og kompleksitet. Sygehusene kan modtage udvalgte uvisiterede patienter med akut sygdom, eller mistanke herom, men der vil typisk skulle foreligge regionale retningslinjer og samarbejdsaftaler for præhospital visitation, overflytning til større akutsygehus, brug af telemedicin m.v. Disse sygehuse forventes at være planlagt med et væsentligt mindre befolkningsunderlag end 200.000.

Akutte patienter modtages i en fælles akutmodtagelse på akutsygehus

At alle patienter med akut opstået eller forværret sygdom eller skade skal modtages i en fælles akutmodtagelse på akutsygehuset. Dog kan det for udvalgte patientgrupper, for eksempel kvinder i fødsel, præhospitalt diagnosticeret akut koronarsygdom, eller indlæggelse med tvang i henhold til psykiatriloven, være relevant med modtagelse direkte på specialafsnit, og der bør foreligge klare procedurer samt relevant patientinformation fx for brug af jordemodertelefon, åbne indlæggelser, brugerstyrede senge m.v. I akutmodtagelsen bør der sikres omgivelser, som tager hensyn til forskellige typer patienters behov, herunder eksempelvis børn og ældre medicinske patienter. Specialsygehuse kan dog i begrænset omfang varetage behandling af akut opstået sygdom og skade.

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens anbefalinger, at *"Disse mindre akutsygehuse med særlig geografi forventes ikke at have fuld bredde i kompetencer og vagtberedskaber som i resten af landet, og skal derfor indgå i et fastlagt samarbejde med et eller flere større akutsygehuse med henblik på at sikre optimal præhospital visitation samt understøttelse af varetagelsen af akutfunktioner."*

Dertil er der med Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra 2020 et ønske om at akutsygehuse i fremtiden organiseres med fælles akutmodtagelser for både psykiatri og somatik. Region Hovedstaden har i dag fysisk adskilte somatiske og psykiatriske akutmodtagelser bortset fra på Bornholms Hospital.

Der findes i Region Hovedstaden fem psykiatriske akutmodtagelser i Region Hovedstadens Psykiatri, som er placeret på psykiatriske centre i København, Hillerød, Glostrup, Ballerup og på Amager. Akutmodtagelsen i Glostrup dækker både voksenpsykiatriske og børne- og ungdomspsykiatriske patienter. De fem psykiatriske akutmodtagelser har hver 10 senge, og er bemandede med psykiatrisk personale. I 2023 var der samlet set 26.831 akutte psykiatriske henvendelser i regionens fem psykiatriske akutmodtagelser.

Akutpsykiatriske patienter på Bornholm henvender sig til den somatiske akutmodtagelse, som har et samarbejde med Psykiatrisk Center Bornholm. På Bornholm modtages akutte psykiatriske og somatiske patienter på samme fysiske lokation. Dette er delvist i tråd med Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Personalet i den somatiske akutmodtagelse har dog ikke psykiatrisk erfaring, ligesom der i akutmodtagelsen ikke er akutpsykiatriske senge. Der er mulighed for akut psykiatrisk tilsyn. Ved behov for akut indlæggelse vil det efter lægefaglig vurdering ske ved overflytning til psykiatrisk sengeafsnit på Psykiatrisk Center Bornholm i Region Hovedstadens Psykiatri, som er beliggende ca. 200 meters afstand fra akutmodtagelsen. I 2023 var der samlet 271 akutte psykiatriske henvendelser i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital.

Den psykiatriske akutfunktion i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital

Ved behov for akut psykiatrisk hjælp kan patienter og pårørende ringe til 1-1-2 hele døgnet, egen læge på hverdage fra kl. 8.00-16.00 og efter kl. 16.00 samt weekender og helligdage til Akuttelefonen 1813. Derudover er der mulighed for at patienter, borgere og pårørende på Bornholm kan ringe til fællestelefonen for de psykiatriske akutmodtagelser i Region Hovedstaden Psykiatri på telefon 38 64 73 60 med henblik på rådgivning. Fællestelefonen er bemannet med erfarne psykiatriske sygeplejersker.

I henhold til regionens hospitalsplan varetages den akutte psykiatri (både børn og voksne) på Bornholm af somatisk akutmodtagelse på Bornholms Hospital, som har et samarbejde med Psykiatrisk Center Bornholm. Der findes i dag ingen separat psykiatrisk akutmodtagelse på Bornholm. På hverdage i dagtid skal patienter henvende sig til egen praktiserende læge. Efter kl. 16 og i weekender er det primære henvendelsessted i somatisk akutmodtagelse. Alle patienter anbefales først at ringe til Akuttelefonen 1813 inden de møder op i akutmodtagelsen.

Den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital varetager – udover den akutte modtagelse af voksne og børn med akut psykiatrisk behov – også funktionen som somatisk børnemodtagelse. Alle funktioner har fysisk lokation samme sted.

Grundet geografiske forhold er Bornholm ikke dækket af det Psykiatriske Akutberedskab, hvor en speciallæge i psykiatri og en paramediciner rykker ud til borgere med behov for akut psykiatrisk hjælp, fx ved opstået eller akut forværret psykisk sygdom, herunder svær psykose, høj selvmordsrisiko, mv. Tilsvarende er Bornholm ikke dækket af sociolancen, der henvender sig til socialt udsatte mennesker, herunder med psykisk sygdom.

Bemanning

Akutmodtagelsen på Bornholms Hospital er som udgangspunkt bemannet af 5

sygeplejersker i dagvagt, 4 i aftenvagt og 2 i nattevagt. Undersøgelse og behandling af akutte patienter, herunder psykiatriske, foretages primært af medicinsk forvagt. Medicinsk forvagtlag er til stede med 1-2 personer i dagvagt, og 1 person i aften/nattevagt på hele hospitalet. Medicinsk bagvagt har fysisk tilstedeværelse på hospitalet, indtil situationen tillader vagt fra hjemmet. Herudover samarbejdes der med andre specialer afhængigt af det enkelte patientforløb. Der er ingen social- og sundhedsassistenter ansat i akutmodtagelsen. Receptionen i akutmodtagelsen er bemandet af 1 sekretær, i tidsrummet kl. 6.30 til 24. Herefter passes receptionen af de to sygeplejersker, som samtidig skal varetage patientplejen/behandlingen. Grundet den geografiske placering, er det ikke muligt at omdirigere patienter til andre nærliggende hospitaler.

Erfaring og kompetencer i psykiatri

Blandt de medicinske læger i akutmodtagelsen er der aktuelt ingen med konkret psykiatrisk erfaring. Enkelte yngre læger kan have været i psykiatrien først, men de fleste modtages aktuelt direkte fra universitetet. Størstedelen af de yngre læger i akutmodtagelsen udskiftes hver 6. måned. Fremover når aftalen mellem Bornholms Hospital og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital er fuldt implementeret, vil lægerne om natten have minimum ét års erfaring som læger.

Akutmodtagelsen har aktuelt 31 sygeplejersker ansat til varetagelsen af somatiske, børne- og psykiatriske akutte henvendelser. Ingen af de ansatte sygeplejersker har konkret psykiatrisk erfaring på nær en enkelt, som for flere år tilbage har været ansat i psykiatrien. Alle ansatte sygeplejersker har qua deres uddannelse tilegnet sig et overordnet teoretisk niveau i psykiatri, kombineret med et korterevarende klinisk ophold. Der er stor aldersspredning blandt sygeplejerskerne i akutmodtagelsen (mellem 24 og 73 år), hvorfor det for nogens vedkommende er mange år siden, at denne grundkompetence blev opnået.

Sygeplejerskerne har kun i varierende grad opnået konkret psykiatrisk erfaring via akutmodtagelsens varetagelse af den psykiatriske akutfunktion grundet den lille patientvolumen på i gennemsnit 0,8 psykiatriske henvendelser pr. døgn. Det gør det vanskeligt for sygeplejerskerne at opretholde erfaring med patienter med psykiatriske diagnoser.

Omvendt har personalet erfaring med at spotte og behandle evt. somatiske komorbiditeter hos psykiatriske patienter, der henvender sig i akutmodtagelsen.

Der er forskellige muligheder for kompetenceudvikling af personalet i akutmodtagelsen ift. psykiatri i form af e-læringsprogrammer, kurser, dialogbaseret undervisning og studiebesøg, der tilbydes af Region Hovedstadens Psykiatri, herunder i regi af Campus for Psykiatrisk Simulation og Psykiatrisk Center Bornholm. En oversigt over de nuværende kursus- og kompetencetilbud til personalet i akutmodtagelsen er vedlagt (bilag 1).

Tilslutningen til kurserne er dog ikke så høj som den kunne være grundet samtidige krav om deltagelse i kurser indenfor somatikken, herunder børn, ligesom det er ressourcekrævende for det somatisk uddannede personale at oparbejde og vedligeholde kompetencer inden for det psykiatriske område.

Bornholms Hospitals samarbejdsaftale med Bispebjerg Hospital beskriver et mellemvagttag for lægerne. Der stilles store krav til at favne et allerede meget bredt medicinsk område, og hertil kommer børne- og psykiatriområdet. Det brede område kan gøre det svært at rekruttere til akutmodtagelsen.

Akut psykiatrisk tilsyn

Medicinsk forvagt har mulighed for at rekvirere et akut psykiatrisk tilsyn. Den psykiatriske forvagt har vagt med tilkald hjemmefra efter klokken 15, og skal møde op på tjenestestedet indenfor 30 minutter. Psykiatrisk forvagt vurderer om patienten skal/vil indlægges på Psykiatrisk Center Bornholm, eller om patienten kan sendes hjem. Der aftales eventuelt opfølgning ved egen læge eller udgående psykiatrisk team på Psykiatrisk Center Bornholm. I 2023 blev der rekvireret 62 psykiatriske tilsyn i akutmodtagelsen.

Udgående psykiatrisk team

Siden 1. januar 2023 har Psykiatrisk Center Bornholm haft et udgående psykiatrisk team, som er bemannet af 2 psykiatriske sygeplejersker. Den ene sygeplejerske har funktion som socialsygeplejerske halvdelen af tiden. Den anden sygeplejerske er kontaktperson til Bornholms Hospital og tilbyder blandt andet faglig sparring og undervisning af personale på Bornholms Hospital, jf. ovenfor.

Personalet i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital har derudover mulighed for at kontakte en sygeplejerske fra det udgående team i tidsrummet kl. 7.30 til kl. 16.00 på hverdage. Det udgående psykiatriske team fungerer i dagtid på hverdage. Sygeplejersken kan deltage i samtale med patienten og hjælpe med at vurdere behovet for et lægeligt psykiatrisk tilsyn. I 2023 har akutmodtagelsen på Bornholms Hospital rekvireret det udgående psykiatriske team i gennemsnit mindre end en gang om ugen.

Derudover er der mulighed for at akutmodtagelsen, medicinske forvagter og øvrigt personale på Bornholms Hospital kan kontakte det psykiatriske team direkte telefonisk med henblik på faglig sparring om psykiatriske problemstillinger.

Foruden ovenstående kan psykiatriske læger henvise patienter uden et eksisterende behandlingsforløb i psykiatrien til enten et afklarende, stabiliserende eller forberedende forløb i det udgående psykiatriske team. Patienter kan tilknyttes sygeplejersker i det udgående team efter psykiatrisk lægelig vurdering til samtale samme eller førstkommande hverdag. Hvis det skønnes lægeligt forsvarligt, kan et forløb hos en sygeplejerske i det udgående team træde i

stedet for en indlæggelse. Tilsynsgående læger fra Psykiatrisk Center Bornholm opfordres til at tage en sygeplejerske fra det udgående team med, når de går tilsyn på Bornholms Hospital.

Fysiske rammer

Akutte psykiatriske patienter møder oftest op i akutmodtagelsen uden forudgående henvisning. Psykiatriske patienter kan også blive indbragt med politi eller ambulance. Akutmodtagelsen er i dag indrettet til somatiske patientforløb og har ingen særlige fysiske rammer, der tilgodeser behovene hos akutte psykiatriske patienter, fx ift. deeskalering, indretning, muligheder for afskærmning, separat samtalerum/enestue, osv.

Der findes i akutmodtagelsen et venteværelse, der understøtter funktionen som somatisk akutmodtagelse og børnemodtagelse, såvel som psykiatrisk akutfunktion (både børn, unge og voksne).

Der er som en del af sundhedsberedskabet etableret en slusestue, som benyttes som isolationsstue til modtagelse af patienter med smitsomme sygdomme. Stuen kaldes også 'multistuen', da den i dag er en fleksibel stue, som bliver anvendt til forskellige formål, herunder som enestue/samtalerum til akutte psykiatriske patienter med behov for afskærmning. Derudover kan 'multistuen' også benyttes som almindelig, ekstra sengestue når afdelingen er spidsbelastet, fx i sommerperioden og i helligdage, hvor der er mange turister og besøgende på øen. Multistuen er indrettet sparsomt for inventar, ligesom der er to udgange, hvoraf den ene fører ud til ambulanceport og den anden fører ind i venteværelset i akutmodtagelsen.

Ofte er multistuen optaget, og akutte psykiatriske patienter kan derfor være nødt til at vente i akutmodtagelsens somatiske venteværelse (både børn og voksne), hvor der kan være mange mennesker. Hvis patienten fx er udadreakterende eller psykotisk, kan patienten blive nødt til at vente i et somatisk akutrum uden de nødvendige flugtveje, der ikke er sikret ift. risiko for fx selvmordsforsøg.

Tilbud i hospitalspsykiatrien

Tilbud til voksne

Psykiatrisk Center Bornholm, som er en del af Region Hovedstadens Psykiatri har et ambulatorium, et åbent døgnafsnit (12 senge) og et intensivt lukket døgnafsnit (5 senge). Psykiatrisk Center Bornholm har ikke egen psykiatrisk akutmodtagelse.

På Psykiatrisk Center Bornholm findes derudover en række tilbud, der blandt har til formål at forebygge og reducere akutte psykiatriske situationer:

Patienter uden et eksisterende behandlingsforløb har mulighed for at blive henvist til en akut samtale med psykiatrisk forvagt på Psykiatrisk Center Bornholm via egen læge (kl. 8.00 til kl. 16.00 på hverdage), og eventuelt få et kort efterfølgende forløb hos en psykiatrisk sygeplejerske i det udgående team.

Patienter med et eksisterende behandlingsforløb har mulighed for at henvende sig til deres kliniske kontaktperson eller sekretærer på det psykiatriske center i tidsrummet kl. 7.30 til kl. 15.00 alle hverdage. Det kan fx være i tilfælde af sygdomsforværring, herunder subakutte/akutte problemstillinger. Der er oprettet daglig akuttid hos de ambulante overlæger på alle hverdage, og der er mulighed for udekørende besøg af en sygeplejerske. Patienter tilknyttet Psykiatrisk Center Bornholm får udarbejdet en kriseplan, hvis det er relevant.

En akut indlæggelse kan vare fra få dage til flere måneder afhængig af patientens tilstand og sygdomsudvikling. Behandlingen er blandt andet terapi, medicin og undervisning i egen sygdom. Ved udskrivelse udfærdiges udskrivningsplan i samarbejde med patient og kommune, hvis patienten har en kommunal indsats.

Psykiatrisk Center Bornholm varetager psykiatriske tilsyn på Bornholms Hospital. Derudover findes en seng til patientstyrede indlæggelser, fx ved subakut behov, F-ACT team, udgående psykiatrisk team, socialsygeplejerske, pakkeforløb, samt ældrepsykiatrisk team, bosteds-team og oligofreni-team (udviklingshæmning/mental retardering) med henblik på behandling, rådgivning samt varetagelse af akutte og subakutte opfølgninger med psykiatrifaglig viden indenfor disse områder.

Psykiatrisk Center Bornholm er målrettet voksne over 18 år, og er beliggende i Rønne ca. 300 meter fra Bornholms Hospital.

Tilbud til børn og unge

I 2023 var der 15 psykiatriske henvendelser fra børn og unge (0-17 år) og deres familier i den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital.

Der findes ikke et tilbud om at se en patient akut inden for børne- og ungdomspsykiatrien på Bornholm.

Fællestelefonen for de psykiatriske akutmodtagelser i Region Hovedstaden er åben alle dage hele døgnet. Der besvares også opkald fra børn og unge samt deres pårørende.

Børne- og ungdomspsykiatrisk ambulatorium på Bornholm er en satellit under Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i Region Hovedstadens Psykiatri. Åbningstiden er mandag til torsdag kl. 08.00-16.00 og fredag kl. 08.00-13.00.

Ambulatoriet kan kontaktes af patienter og pårørende i telefontiden, som er dagligt fra kl. 9.00-12.00.

Ambulatoriet har lægebemanding fra mandag til onsdag. Desuden er der ansat psykologer og sygeplejersker. Fagpersonale kan kontakte ambulatoriet for sparring og rådgivning i åbningstiden.

Hvis patienten allerede er i et forløb, tilstræbes det at give en fremrykket tid. Hvis patienten ikke er i et forløb, henvises der til Center for Visitation og Diagnostik, hvis det vurderes, at der er mistanke om en psykiatrisk problemstilling eller patienten har haft selvmordsforsøg. Det anbefales at konferere med patienten inden henvisning med henblik på rådgivning, vurdering og eventuel reservering af tid til indledende vurdering snarest muligt.

Ambulatoriet tilbyder sparring til forvagter i forbindelse med tilsyn og i akutmodtagelsen.

Bornholms Hospital kan derudover rekvirere tilsyn af en læge fra Psykiatrisk Center Bornholm udenfor ambulatoriets åbningstid.

På grund af Bornholms geografiske forhold kan børn indlægges på Bornholms Hospital, hvorefter samarbejdet foregår med børne- og ungeambulatoriet. Unge kan blive indlagt på Psykiatrisk Center Bornholm med ledsager (typisk forældre eller plejeforældre) og overflyttes sædvanligvis dagen efter til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, som er beliggende i Glostrup.

4. Udfordringer

Kvalitet og kompetencer

Høj faglig kvalitet er afgørende for at mennesker med akut psykisk sygdom får optimal behandling. I akutmodtagelsen på Bornholms Hospital ligger behandlingsansvaret ved de medicinske læger, der ikke har erfaring i psykiatrien. De yngre medicinske læger står for behandlingen af bl.a. akutte psykiatriske patienter. De yngre læger skifter hver 6. måned, og der er en del fast tilknyttede vikarer i rotation. Opholdet i akutmodtagelsen stiller store krav til de yngre læger, der udover at varetage behandlingen af de akutte medicinske patienter, også varetager behandlingen af børn med akut somatisk behov, samt akut psykiatri, herunder børne- og ungdomspsykiatri. Der stilles høje krav til på kort tid fx at kunne lave selvmordsvurderinger og kriseplaner.

Selvom der i dag tilbydes kompetencetilbud i psykiatri, er hospitalet ikke blevet tilført tilstrækkeligt ressourcer til at løfte opgaven, samtidig med at personalet favner meget bredt og skal være klædt på til at varetage over 20 specialer i akutmodtagelsen.

Det lave patient flow ift. akutte psykiatriske patienter gør det svært for det somatiske personale at opbygge og vedligeholde kompetencer indenfor psykiatri. Samtidig kan et utilstrækkeligt kompetenceniveau give en risiko for at akutte psykiatriske patienter i akutmodtagelsen ikke får optimal hjælp og behandling, samt udgøre en risiko for sikkerhed og tryghed.

Der er derfor behov for at patienten møder psykiatrisk kompetence, og oplever, at personalet er fagligt klædt på til at håndtere akutte psykiatriske problemstillinger, og er opdateret på relevante behandlingstilbud.

Sammenhængende forløb

Det er vigtigt, at den akutte psykiatriske behandling er organiseret, så den understøtter at patienter oplever et sammenhængende forløb med færrest mulige overgange. Ifølge patientrepræsentanter og politi kan det være en udfordring med lange ventetider, hvor patienter med akut psykiatrisk behov kan opleve at vente mellem 1,5 og 6 timer i den somatiske akutmodtagelse. Derudover kan patienter i akutmodtagelsen opleve at skulle fortælle sin historie flere gange, ligesom der kan være skift i lokation ved behov for overflytning til Psykiatrisk Center Bornholm med henblik på akut psykiatrisk indlæggelse.

Der er derfor behov for at patienter oplever kortere ventetid og mere sammenhæng i akutte forløb.

Fysiske rammer

De fysiske omgivelser har stor betydning for akutte psykiatriske patienters oplevelse af tryghed og ro undervejs i patientforløbet. Akutmodtagelsen har, som tidligere beskrevet, i dag ingen særlig fysisk indretning, der er målrettet behovene hos akutte psykiatriske patienter, fx ift. deeskalering, muligheder for afskærmning, separat samtalerum/enestue, nødvendige flugtveje, osv.

Der er derfor behov for forbedring af de fysiske rammer for den akutte psykiatri på Bornholm, så de i højere grad skaber ro og tryghed for patienten, samtidig med at sikkerheden er høj.

5. Forslag til modeller

Der er på baggrund af de identificerede udfordringer udarbejdet to forslag til løsningsmodeller med henblik på politisk stillingtagen og prioritering. I den ene model foreslås at højne kvaliteten og styrke kapaciteten i psykiatrien på Bornholm ved at der etableres en psykiatrisk akutmodtagelse på Psykiatrisk Center Bornholm. Med den anden model foreslås en styrkelse af den nuværende psykiatriske akutfunktion i den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital.

Fokus i begge modeller er at styrke kvaliteten af tilbuddene til psykiatriske patienter på Bornholm gennem fokus på bl.a. kompetencer, sammenhæng i patientforløb, samt fysiske rammer, der tager hensyn til tryghed og sikkerhed. De to forslag til modeller beskrives i det følgende.

Model 1: Etablering af psykiatrisk akutmodtagelse på Psykiatrisk Center Bornholm med åbningstid kl. 8-22 alle ugens dage

For at styrke psykiatrien og det psykiatriske akutområde på Bornholm foreslås en model, hvor der etableres en psykiatrisk akutmodtagelse på Psykiatrisk Center Bornholm med åbningstid kl. 8-22 alle ugens dage. I dette tidsrum modtages de akutte patienter i psykiatrien, hvor de fleste i forvejen kender stedet og er trygge ved det. Det forventes, at patienterne så vidt muligt vil søge hjælp i den psykiatriske akutmodtagelses åbningstid, når tilbuddet bliver kendt, og at antallet af akutte henvendelser om natten derfor vil falde. Formålet med modellen er at forbedre kvaliteten af den akutte modtagelse af psykiatriske patienter, og samtidig højne kvaliteten og styrke kapaciteten i psykiatrien bredt på Bornholm.

Tilbuddet skal være visiteret via Akuttefonen 1813, Fællestelefonen, akutmodtagelsen på Bornholms Hospital (fra læge til læge), egen læge og politi. Der skal altid være en læge og en sygeplejerske med tilstedeværelse i den psykiatriske akutmodtagelses åbningstid. Sygeplejersken bør have eller få den psykiatriske akutuddannelse.

Alle tvangsindlæggelser skal ske direkte på Psykiatrisk Center Bornholm i den psykiatriske akutmodtagelse. Man må ikke tvangsindlægge på eget center/hospital. Samarbejdsaftalen mellem Psykiatrisk Center Bornholm og Bornholms Hospital skal derfor fornyes vedrørende udfærdigelse af tvangspapirer. Det skal desuden være muligt at booke subakutte tider på førstkommande hverdag på Psykiatrisk Center Bornholm via den psykiatriske akutmodtagelse og Fællestelefonen.

I nattetimer udenfor den psykiatriske akutmodtagelses åbningstid foregår behandling i den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital. Data for 2023 viser, at der i gennemsnit er en patient pr. uge kl. 22-8.

Patienter med behov for akut psykiatrisk hjælp vil med denne model fra start møde psykiatrisk kompetence, opleve kortere ventetid og undgå at skulle fortælle hele sin historie flere gange. Patienten vil også opleve, at personalet i højere grad er opdateret på relevante behandlingstilbud, og er fagligt klædt på til at skelne mellem akut og subakut behov. Med modellen vil den akutte modtagelse af psykiatriske patienter ligge i direkte forlængelse af sengeafsnit, så sårbare patienter med behov for indlæggelse, vil opleve mere sammenhængende forløb. Modellen vil ikke kun forbedre den akutte psykiatriske hjælp og behandling, men også i øget omfang styrke bemandingen og kompetencer i psykiatrien bredere, så patienter, der er indlagte eller i ambulant forløb på Bornholm, oplever øget kvalitet af behandlingen og mere tid til den enkelte.

Styrkelse af psykiatrien

Modellen indebærer, at der vil være læge til stede på Psykiatrisk Center Bornholm frem til kl. 22, og at der vil være en ekstra sygeplejerske. Dette skal

dække behovet for at modtage akutte patienter, ligesom det vil bidrage til behandlingen af indlagte og ambulante patienter og således udgør en samlet styrkelse af Psykiatrisk Center Bornholm.

Samarbejde mellem psykiatri og somatik

Der findes i dag et godt og forpligtende samarbejde mellem Bornholms Hospital og Psykiatrisk Center Bornholm om psykiatriske patienter. Modellen bygger videre på dette, hvor der vil være stort fokus på samarbejdet om psykiatriske patienter bl.a. i forbindelse med opsporing og behandling af samtidig somatisk sygdom eller skade.

Med modellen vil det derudover være muligt for psykiatrisk personale på Psykiatrisk Center Bornholm at tilkalde en somatisk læge fra akutmodtagelsen på Bornholms Hospital, herunder ifm. tvangsindlæggelser, ligesom der kan rekvireres en portør til alarmtilkald. Der afholdes i henhold til regionens samarbejdsaftale på området, formaliserede samarbejds møder mellem Bornholms Hospital og Psykiatrisk Center Bornholm med henblik på at sikre optimal behandling af patienter med samtidig psykiatrisk og somatisk sygdom.¹ Modellen sikre således, at kompetencer og viden fortsat deles på tværs af psykiatrien og somatikken.

Sikkerhed

Psykiatrisk Center Bornholm er et lille center målt på antal sengepladser. Normeringen på centeret er nødt til at tage udgangspunkt i, at der er mulighed for at løbe til alarm og håndtere de øvrige patienter uanset tidspunkt, da der ikke er tilstødende afdelinger, der kan hjælpe. Desuden kan eksisterende sengeafsnit ikke belastes yderligere.

Der er et fungerende alarmsystem og beredskab/back up på Psykiatrisk Center Bornholm. Personalet ved derfor, hvordan de skal reagere på alarm i forhold til konflikthåndtering, deeskalering og greb.

Fysiske rammer

Beskrivelse og økonomisk overslag over de fysiske rammer afventer afklaring fra Center for Ejendomme i Region Hovedstaden. Modellen vil kræve om- og nybygninger. Det forventes at følgende skal etableres for at oprette en psykiatrisk akutmodtagelse:

- Ambulanceindgang (findes ved indgangen til lukket afsnit = ombygning bør foregå her)
- Behandlerrum
- Venteværelse
- Depotrum

¹ Der henvises til Region Hovedstadens VIP vejledning: [Samarbejdsaftale om akutte patienter med samtidig psykiatrisk og somatisk sygdom](#)

- Medicinrum
- Videoovervågning

Forudsætninger for modellen

- Det er en forudsætning, at der kan rekrutteres personale.
- Afrusning og somatiske skader ved selvskade behandles fortsat på Bornholms Hospital.
- Bornholms Hospital stiller fortsat laboratorieydelser til rådighed i henhold til samarbejdsaftalen.
- Der forventes i gennemsnit 1 akut psykiatrisk patient pr. uge i tidsrummet kl. 22-08, som vil skulle henvende sig i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital. Dette forventes muligvis at ligge lavere som følge af etableringen af den psykiatriske akutmodtagelse. Det forudsættes, at der udvikles aftaler omkring hvordan sikkerhed og tryghed håndteres, og hvilken kvalitet og dermed hvilke kompetencer, der skal være til stede.

Dertil forudsætter modellen følgende revision af den nuværende samarbejdsaftale mellem Psykiatrisk Center Bornholm og Bornholms Hospital:

- Der tilføjes tidsramme for responstid for læge fra Bornholms Hospital ved tvangsindlæggelser.
- Laboratorieydelser rekvireres fra Bornholms Hospital.
- Portør til alarmtilkald.
- Styrke antal af samarbejds møder med faste dagsordenspunkter. Fx case gennemgang/audits.
- Det kan blive nødvendigt, at Bornholms Hospital i tilfælde af flere samtidige akutte patienthenvendelser har en bufferfunktion udover nattetiden.

Modellen skal løbende evalueres.

Model 1: Udgifter

Nedenfor fremgår udgifter til etablering af en psykiatrisk akutmodtagelse på Psykiatrisk Center Bornholm med åbningstid kl. 8-22 alle ugens dage.

Økonomi (mio. kr.) 2024 P/L	2025	2026	2027	Varig
Etableringsudgifter	3,0	-	-	-
Løn Psykiatrisk Center Bornholm	3,7	3,8	3,8	3,9
Øvrig drift	0,1	0,1	0,1	0,1
Udgifter i alt	6,8	3,9	3,9	4,0

Personale (antal)	2025	2026	2027	Varig
Årsværk	5,5	5,5	5,5	5,5

Udgifterne dækker over en opnormering af sygeplejersketimer og lægetimer til varetagelse af den psykiatriske akutmodtagelse på Psykiatrisk Center Bornholm.

Der forventes etableringsudgifter på mellem 1,5-3,0 mio. kr. i 2025. Omkostningerne dækker over ny- og ombygninger i form af etablering af ambulance- rum og akut modtagelsesområde, samt flytning af tre eksisterende kontorer. Der tages forbehold for at beregningen af ny- og ombygninger er baseret på overordnede overslag, og at det nærmere beløb derfor vil skulle afklares.

Øvrig drift dækker over udgifter til bl.a., at sygeplejerskerne i den psykiatriske akutmodtagelse gennemfører uddannelsen som akutsygeplejerske i psykiatrien inkl. rejse, ophold og delvis vikar kompensation.

I tillæg til ovenstående medfinansierer Region Hovedstadens Psykiatri en akutsygeplejerske til den psykiatriske akutmodtagelse svarende til 0,5 mio. kr. årligt. Dette indgår ikke i ovenstående økonomiskema.

Finansiering

Der kan ikke anvises finansiering til forslaget for nuværende, men det har sammenhæng til budgetinitiativet "Styrkelse af akut psykiatri på Bornholm" ifm. budgetprocessen for 2025.

Der kan peges på en mulig finansiering via finanslovsmidler fra regeringens 'Aftale om en bedre psykiatri', specifikt vedrørende initiativet om oprettelse af en national akuttelefon og styrkelse af psykiatriske akutmodtagelser. Der er afsat 3 mio. kr. på landsplan i 2024, 113 mio. kr. i 2025 og 150 mio. kr. varigt fra 2026. Dog afventes resultatet af det faglige arbejde på området, inden det endeligt kan vurderes, om dette er en reel finansieringsmulighed.

Model 2: Styrkelse af den nuværende psykiatriske akutfunktion i somatisk akutmodtagelse på Bornholms Hospital

For at forbedre det psykiatriske akutområde på Bornholm foreslås en model, hvor den nuværende psykiatriske akutfunktion i den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital styrkes ift. kompetencer, fysiske rammer og udvidet kapacitet mhp. tryghed og sikkerhed.

Kompetencer i akut psykiatri blandt det somatiske personale i akutmodtagelsen skal bringes på relevant niveau, som skal fastholdes gennem systematisk kompetenceudvikling.

Der opnormeres med én sygeplejerske i Bornholms Hospitals akutmodtagelse i alle vagtlag hele året rundt med henblik på tryghed og sikkerhed.

Ift. de fysiske rammer er der undersøgt muligheder for etablering af separate rum målrettet akutte psykiatriske patienter, samt forbedret sikkerhed.

Med modellen vil patienter møde øgede kompetencer indenfor psykiatri, bedre mulighed for afskærmning, hvis dette ønskes, samt fysiske omgivelser, der i højere grad imødekommer behov for ro og tryghed. Organiseringen med psykiatrisk akutfunktion i den somatiske akutmodtagelse gør, at personalet har erfaring med evt. somatiske komorbiditeter, ligesom kompetencer og viden deles på tværs af psykiatrien og somatikken.

Patienter vil dog fortsat kunne opleve lang ventetid. Et tilstrækkeligt patientvolumen er væsentligt for at sikre erfaring og kvalitet i behandlingen, hvilket fortsat vil være en barriere, på trods af styrket kompetenceudvikling af somatisk personale i modellen.

Personalet favner bredt og dækker over 20 specialer i akutmodtagelsen, herunder akut psykiatri, børnemodtagelsesfunktion og traumemodtagelsesfunktion. Væsentlig prioritering af kompetenceudvikling indenfor psykiatrispecialet kan have betydning for omfanget af kompetenceudvikling indenfor andre specialer i somatikken.

Modellen har yderligere en række væsentlige begrænsninger og konsekvenser for behandlingen af andre patientgrupper i akutmodtagelsen, ligesom modellen indebærer, at andre akutte funktioner i akutmodtagelsen og tilstødende fire sengepladser skal flyttes. Dette vil desuden kræve ny- og ombygninger.

Kompetencer

Der gennemføres et systematisk kompetenceprogram, så alle læger, sygeplejersker, sekretærer og portører i den somatiske akutmodtagelse er klædt på til at håndtere akutte psykiatriske patienter og problemstillinger. Personalet skal desuden have de nødvendige værktøjer og den nødvendige viden om sikkerhed og tryghed indenfor det psykiatriske akutområde.

Kompetenceprogrammet omfatter kompetenceudvikling og vedligeholdelsestræning, og består af uddannelse, kurser, e-læring, studiebesøg, mv. Der indgår også udveksling til anden psykiatrisk akutmodtagelse i regionen mhp. opbygning og vedligeholdelse af psykiatrisk erfaring med patientgruppen. Kompetenceprogrammet svarer til et minimumsniveau for varetagelse af en psykiatrisk akutfunktion. For uddybning af indholdet i kompetenceprogrammet henvises til bilag 2.

Kompetenceprogrammet vil dog kræve mange ressourcer til frikøb af personale mhp. deltagelse i uddannelsesaktiviteter. Selv med øgede kompetencer i psykiatri vil der på baggrund af den lille patientvolumen være risiko for at det ikke er muligt at oparbejde tilstrækkelige kompetencer og erfaring inden for

psykiatri – særligt ift. børne- og ungdomspsykiatri, hvor der forventes at være ca. 15 akutte henvendelser på et år. En ulempe er også, at der som følge af et øget fokus på kompetenceudvikling i psykiatri vil være mindre tid til at opretholde somatiske kompetencer, herunder traumetræning og børnekompetencer. For de yngre læge, vil det derudover betyde mindre tid til uddannelse i akutte somatiske patienter, herunder børn og traumebehandling.

Opnormering med en sygeplejerske i akutmodtagelsen

Bornholms Hospital vurderer, at det er behov for at opnormere med én sygeplejerske i akutmodtagelsen alle vagttag året rundt med henblik tryghed og sikkerhed. Der stilles krav til observationsniveauer i psykiatrien, og der vil oftest være behov for at der går to personaler ind til patienten af hensyn til sikkerheden. Samtidig vil opnormeringen være med til at sikre patientsikkerheden for de somatiske patienter, da personalet ikke vil være nødt til at gå fra denne funktion for at varetage den psykiatriske funktion.

Kvalitetsudvikling

For at sikre løbende kvalitetsudvikling og fremme at der arbejdes evidensbaseret på det psykiatriske akutområde, skal der laves et overblik over, hvilke data, akutmodtagelsen skal rapportere til kliniske kvalitetsdatabaser i psykiatri. Dertil skal der laves en omfattende gennemgang af gældende vejledninger, instrukser og procedurer (VIP), der vedrører psykiatri og somatik-psykiatri, udarbejdes forløbsbeskrivelser, samt opsætning af system for måling af patienttilfredshed.

Sikkerhed

Akutmodtagelsen har indkøbt og implementeret et alarmsystem. Personalet er kun i mindre grad trænet i hvordan de skal reagere på alarm i forhold til konflikthåndtering, deeskalering og greb. Dette indgår derfor i kompetenceudviklingsprogrammet. Der er i dag ingen videoovervågning på stuerne, hvilket vil skulle tilkøbes, samt aflåsning af øvrige rum i akutmodtagelsen, mv.

Fysiske rammer

Beskrivelse og økonomisk overslag over de fysiske rammer afventer afklaring fra Center for Ejendomme i Region Hovedstaden. Det forventes, at modellen vil kræve ny- og ombygninger med henblik på flytning af nuværende akutfunktioner.

Der er undersøgt muligheden for at etablere en enhed til psykiatri med eget venteværelse, toilet, konsultationsstue, overvågning, ambulanceindgang og 2 udgange. Denne mulighed vil kræve flytning af nuværende funktioner, herunder 'multistuen', der i dag benyttes til bl.a. isolationspatienter, den nuværende 1813-funktion, samt fire tilstødende medicinske sengepladser.

Som alternativ er der undersøgt muligheden for at etablere en psykiatrisk akutstue, inkl. etablering af ambulanceindgang. Denne mulighed vil fortsat kræve at den nuværende 1813-funktion flyttes længere væk fra akutmodtagelsen, hvilket er en udfordring, da der skal kunne hentes assistance ved akut dårlige patienter, samt kræve flytning af fire medicinske sengepladser, der forventeligt vil skulle nybygges til.

Forudsætninger for modellen

- Aftale med Region Hovedstadens Psykiatri om kompetenceudvikling.
- Region Hovedstadens Psykiatri tilbyder personalet i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital relevante kurser.
- Det forudsættes at der kan rekrutteres personale.
- Det forudsættes, at andre akutte funktioner kan flyttes, men så de stadig er integreret i akutmodtagelsen. Dette vil kræve ny- og ombygning. Der skal tildeles en rådgiver fra Center for Ejendomme i Region Hovedstaden med henblik på at udarbejde en plan og overslag over omkostninger.

Model 2: Udgifter

Nedenfor fremgår udgifter til styrkelse af den nuværende psykiatriske akutfunktion på Bornholms Hospital. Det bemærkes, at der i tillæg til nedenstående vil være udgifter til forbedring af de fysiske rammer i akutmodtagelsen, samt ny- og ombygninger. Økonomisk overslag over omfanget af anlægsudgifter afventer afklaring fra Center for Ejendomme i Region Hovedstaden.

Økonomi (mio. kr.) 2024 P/L	2025	2026	2027	Varig
Løft af kompetenceniveau	10,0			
Løn Hospital		7,1	7,1	7,1
Øvrig drift		0,8	0,8	0,8
Udgifter i alt	10,0	7,9	7,9	7,9

Personale (antal)	2025	2026	2027	Varig
Årsværk	6,0	6,0	6,0	6,0

Etableringsomkostninger dækker over udgifter til at hæve kompetenceniveauet indenfor psykiatri hos læger, sygeplejersker sekretærer og portører, der er ansat i den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital. Der er forudsat udgifter til vedligeholdelse af kompetenceniveauet.

Lønudgifter omfatter udgift til en ekstra opnormering i alle tre vagtlag af sygeplejersker samt udgifter til at dække vagter for medarbejdere, som er på kursus. Herudover er indregnet overhead til administration og ledelse af aktiviteterne.

Øvrig drift dækker over udgifter til transport og ophold i forbindelse med kursusdeltagelse. Der er ikke forudsat kursusafgifter.

Finansiering

Der kan ikke anvises finansiering til forslaget for nuværende, men det har sammenhæng til budgetinitiativet "Styrkelse af akut psykiatri på Bornholm" ifm. budgetprocessen for 2025. For nuværende kendes ikke omfanget af anlægsudgifter.

Der kan peges på en mulig finansiering via finanslovsmidler fra regeringens 'Aftale om en bedre psykiatri', specifikt vedrørende initiativet om oprettelse af en national akuttelefon og styrkelse af psykiatriske akutmodtagelser. Der er afsat 3 mio. kr. på landsplan i 2024, 113 mio. kr. i 2025 og 150 mio. kr. varigt fra 2026. Dog afventes resultatet af det faglige arbejde på området, inden det endeligt kan vurderes, om dette er en reel finansieringsmulighed.

Baggrund vedr. økonomi ift. varetagelse af den psykiatriske akutfunktion på Bornholms Hospital

For at forbedre den psykiatriske akutfunktion i den somatiske akutmodtagelse på Bornholms Hospital vil der være en række udgifter forbundet med at sikre et rimeligt kompetenceniveau. Dette med henblik på at sikre medarbejderes løbende deltagelse i uddannelsesaktiviteter. Bornholms Hospital er ikke tidligere blevet tilført tilstrækkeligt budget til at løfte opgaven.

Der anvendes i dag forskellige takster på tværs i regionen ift. varetagelse af akut psykiatri, som der er behov for at få afklaret. Akutmodtagelsen på Bornholms Hospital er ikke en psykiatrisk akutmodtagelse, hvorfor DRG-systemet automatisk afregner de psykiatriske diagnoser til DRG-taksten for somatik - Lette akutte kontakter til takst 305 pr. psykiatrisk henvendelse (2023 takster). Hospitalspsykiatrien arbejder efter det gamle takstsystem, hvor der gives takst 2020 pr. psykiatrisk henvendelse (akutmodtagelse/ambulant 2023 takster).

BILAG

Bilag 1. Oversigt over nuværende kursus- og kompetencetilbud ift. psykiatri til personale i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital

Det somatiske personale i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital tilbydes i dag forskellige kursus- og kompetencetilbud inden for det psykiatriske område.

Alle læger og sygeplejersker i akutmodtagelsen tilbydes introduktion til organiseringen af psykiatrisk akutbetjening, der omfatter følgende:

- Psykiatrisk Center Bornholm tilbyder vederlagsfri undervisning i de-eskalering. To seancer af 3 timers varighed, to dage om året. Kurset er målrettet personale generelt på Bornholms Hospital, og er således ikke specifikt målrettet akutmodtagelsen og den akutte psykiatriske patient.
- E-læringskurser i Region Hovedstadens Kursusportal med re-certificering årligt, herunder:
 - Selvskadens ABC-voksne: 2 timer
 - Selvskadens ABC-unge: 1,5 time
 - Selvmordsvurdering: ca. 30 minutter
- Heldagskurser vedr. skade, skærmning, kommunikation, mm. ift. psykiatri. Kurser afholdes af Campus for Psykiatrisk Simulation i Region Hovedstadens Psykiatri og udbydes til Psykiatrisk Center Bornholm, hvoraf akutmodtagelsen på Bornholms Hospital tildes 2 pladser to gange om året.
- Psykiatrisk Center Bornholms ECT-ansvarlige sygeplejerske tilbyder kurser i og omkring ECT-behandling for personalet i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital.
- Det udgående psykiatriske team fra Psykiatrisk Center Bornholm tilbyder undervisning/erfaringsudveksling i akutmodtagelsen ca. 1 gang om måneden for sygeplejersker og læger. Konceptet er ændret for nyligt med baggrund i evaluering af konceptet. Ny evaluering er planlagt.

Akutmodtagelsen har udpeget 2 sygeplejersker, som er nøglepersoner for psykiatriområdet.

Oplæring i psykiatrisk triagering blandt sygeplejersker

Indtil januar 2024 er alle psykiatriske henvendelser i akutmodtagelsen blevet visiteret (triageret) ud fra en somatiske model. I forbindelse med det nationale ledelsesprogram er akutmodtagelsen påbegyndt psykiatrisk triagering, herunder selvmordsrisikovurdering, BRØSET, mm., som beskrevet i relevante regionale VIP vejledninger på området.

Som led i forbedringsindsatsen er der i 2024 iværksat sidemandsoplæring i psykiatrisk triagering hos sygeplejerskerne i akutmodtagelsen. Oplæringen gennemføres som sideoplæring ved nøgleperson i akutmodtagelsen, som har

været på studiepraktik i 2 dage på psykiatrisk akutmodtagelse på Psykiatrisk Center København. Initiativet er under implementering og det forventes at alle sygeplejersker er oplært ved udgangen af 2024.

Lægefaglige kompetencetilbud indenfor psykiatri

Læger i akutmodtagelse tilbydes følgende lægefaglige kompetencetilbud indenfor psykiatri:

- Undervisningstilbud/introduktion i psykiatri til primært de yngre læger. Afholdes 3-4 gange årligt á 2,5 time. Undervisning varetages typisk af cheflæge fra Psykiatrisk Center Bornholm.
- Tilbud om at læger i akutmodtagelsen kan komme på udveksling/studiebesøg på Psykiatrisk Center Bornholm.
- Derudover får læger under klinisk basisuddannelse (KBU) fire gange årligt tilbud om, sammen med akutmodtagelsens personale, at deltage i Region Hovedstadens Psykiatris kursus "Godt på vej".

Bilag 2. Kompetenceprogram i psykiatri vedr. model 2 ”Styrkelse af den psykiatriske akutfunktion i somatisk akutmodtagelse på Bornholms Hospital”

I det følgende er listet relevante kurser for hhv. sygeplejersker, læger, sekretærer og portører, der forudsætter varetagelse af den psykiatrisk akutfunktion i somatisk akutmodtagelse på Bornholms Hospital.

En forudsætning for nedenstående er, at akutmodtagelsen på Bornholms Hospital har gratis adgang til relevante kurser i Region Hovedstadens Psykiatri. Alternativt vil Bornholms Hospital skulle tilføres ressourcer med henblik på dækning af kursusudgifter. Aktuelt er de fleste e-lærings tilbud gratis og kan tilgås af personalet i akutmodtagelsen. CAPS afholder kurser på Psykiatrisk Center Bornholm ca. 2-3 gange årligt. Her er der reserveret to pladser pr. hold til personale i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital. En anden forudsætning er, at der laves aftale med Psykiatrisk Center København om kompetenceudvikling af personalet i akutmodtagelsen på Bornholms Hospital.

Region Hovedstadens Psykiatris nye dobbeltdiagnosetilbud (tilbud til borgere med samtidig rusmiddelmisbrug og psykisk lidelse) opstarter implementering i løbet af 2024/2025. I opstartsfasen vil alt klinisk personale skulle gennemføre obligatorisk e-læring med efterfølgende drøftelse i teams faciliteret af lokal leder. Der forventes yderligere kompetenceudvikling herunder for personalet i akutte funktioner. Kompetenceudvikling indenfor området indgår i oversigten nedenfor.

Sygeplejerske kompetencer (behov her og nu)

I akutmodtagelsen på Bornholms Hospital er ansat 31 sygeplejersker med behov for følgende kompetenceudvikling.

Uddannelse og kurser via Region Hovedstadens Psykiatri:

- Godt på vej i psykiatrien, Trin 1, (6 dage)
- Godt på vej i psykiatrien, Trin 2, (7 dage)
- At triagere patienter i psykiatrisk akutmodtagelse, (1 dag)
- Forebyggelse og håndtering af konflikter, (4 dage)
- Selvmordsforebyggelseskursus, Psykiatrisk Center Nordsjælland, (3 timer)
- Forebyggelsesinstruktøruddannelsen, 1 sygeplejerske, (3 uger)
- Dobeltdiagnoser, ca. 4 timers e-læring inkl. drøftelse med lokal leder.

E-læring via Region Hovedstadens Psykiatri

- Selvmordsforebyggelse
- Selvskade ABC – psykiatri (Børn og unge)
- Selvskade ABC – Voksenpsykiatri

- Psykiatrisk instruks Agitek

Vedligehold af kompetencer

- Vedligeholdelsestræning á ca. 6 timer om året.
- Campus for Psykiatrisk Simulation (CAPS). Specialdesignede kurser til eget afsnit.
- Virtuel undervisning ved fx erfaren akut sygeplejerske på psykiatrisk akutmodtagelse, Psykiatrisk Center Københavns på ugentlig basis.
- Årlige studiedage i psykiatrisk akutmodtagelse på Psykiatrisk Center København.

Læge kompetencer (behov her og nu)

I akutmodtagelsen på Bornholms Hospital er ansat 11 yngre læger, der skifter hver 6. måned, 2-3 læger mellemvagtsslag, 2 fastansatte speciallæger og 7-8 faste speciallægevikarer med behov for følgende kompetenceudvikling:

Kurser via Region Hovedstadens Psykiatri

- At håndtere akutte situationer og konflikter – for læger i RHP, (1 dag)
- Forebyggelse og håndtering af konflikter, (4 dage)
- Selvmordsforebyggelseskursus på Psykiatrisk Center Nordsjælland, (3 timer)
- Akut medicinering for yngre læger og farmaceuter i RHP og RSP, (1 dag)
- Dobbelt diagnoser, ca. 4 timers e-læring inkl. drøftelse med lokal ledelse.

E-læring via Region Hovedstadens Psykiatri

- Selvmordsforebyggelse
- Selvskade ABC – psykiatri (Børn og unge)
- Selvskade ABC – Voksenpsykiatri
- Psykiatrisk patientregistrering for læger

Vedligehold af kompetencer

- Vedligeholdelsestræning á ca. 6 timer om året.
- Campus for Psykiatrisk Simulation (CAPS). Specialdesignede kurser til eget afsnit.
- Undervisning af speciallæge i psykiatri, fx ved Psykiatrisk Center Bornholm, á 0,5-1 time, én gang om ugen.
- Studiebesøg på psykiatrisk akutmodtagelse, Psykiatrisk Center Københavns (kan evt. deles op ad to omgange), (14 dage)

Sekretærer kompetencer

Sekretærer modtager alle patienter i akutmodtagelsen, herunder akutte psykiatriske patienter, og sidder i frontlinjen i forhold til indgang/udgang og ved venteværelset. Der er ca. 5 sekretærer ansat til denne funktion med behov for følgende kompetenceudvikling:

- Konfliktåndterning og deeskalering i receptioner og telefonsamtaler, Bornholms Hospital, (ca. 3,5 timer)
- Dobbelt diagnoser, Region Hovedstadens Psykiatri, ca. 4 timers e-læring inkl. drøftelse med lokal ledelse.

Portørers kompetencer

Portørerne bliver tilkaldt ved alarmkald i akutmodtagelsen, herunder ifm. akutte psykiatriske henvendelser. Der er ca. 19 portører med denne funktion med behov for følgende kompetenceudvikling:

Kurser via Region Hovedstadens Psykiatri:

- Forebyggelsesinstruktøruddannelsen, 1 portør, (3 uger)
- Forebyggelse og håndtering af konflikter, (4 dage)
- Dobbelt diagnoser, Region Hovedstadens Psykiatri, ca. 4 timers e-læring inkl. drøftelse med lokal ledelse.
- E-læring: Psykiatrisk instruks Agitek, (4 dage)
- Vedligeholdelsestræning á 6 timer om året.